

16.2.7 Uit de brand

De belangrijkste factor inzake je veiligheid is preventie. Maar dat is niet het onderwerp van dit artikel.

Is er een kleine brand, doe dan zo snel mogelijk een poging om die te blussen. Voor een beginnend brandje lukt dat vaak. (☞ Zie Vuur) Het wordt steeds moeilijker en gevaarlijker als de brand groter wordt.

Lukt dat niet, dan probeer je zo veilig mogelijk te ontsnappen.

Op plaatsen waar je vaak komt (thuis, werk) hoor je de situatie en alle ontsnappingsmogelijkheden te kennen. Controleer ze en probeer ze. Ook als de voordeur (en de achterdeur) niet meer bereikbaar zijn.

Als je in een hotel of een openbaar gebouw komt, hangen er aanwijzingen en schema's met ontsnappingsroutes. Aangezien je in een hotel blijft overnachten is het de moeite waard die aandachtig te bekijken, en eventueel te checken. Zelf heb ik de gewoonte om er bij een evenement waarop heel veel volk aanwezig is, van bij het binnenkomen al op te letten. Als er paniek uitbreekt zal bijna iedereen een gekende route willen gebruiken, en terug naar de hoofdingang drummen. Die raakt dus snel vastgelopen, en daar gebeuren vaak ongelukken. Let dus liever op nooduitgangen en andere ontsnappingsmogelijkheden (en blusmateriaal).

We gebruiken in ons interieur meer en meer kunststoffen, geperste houtvezels en lijmen. Daarbij zijn ruimte en ramen beter geïsoleerd, zodat de temperatuur sneller kan oplopen. In 1950 duurde het 30 minuten voor een interieur in brand stond. In 1975 nog maar 15 minuten. En in 2013 slechts 3,5 minuten! Zorg dus best voor een werkende rookmelder, en bij brand: niet blussen, maar wegwezen.

Is er brand, sla dan alarm. Waarschuw (wek) iedereen in de buurt en bel 112.

Probeer niet in paniek te raken, maar wel snel te beslissen en te handelen.

Verlies geen tijd door materiële zaken te willen redden.

Vlucht zo snel mogelijk, met iedere minuut slinken de overlevingskansen drastisch.

Verlaat het gebouw via de kortste (veilige) weg.

Gebruik nooit de lift.

Is er al veel rookontwikkeling, en weinig zicht, houd dan tijdens je evacuatie met één hand contact met een muur. Dat vermijdt dat je heen en weer loopt, omwegen maakt of ongewenst van richting verandert.

Moet je naar een andere ruimte om weg te kunnen, voel dan eerst met de achterkant van je hand aan de klink. Is die heet, of komt er rook onder de deur door, laat ze dan dicht. Zoniet, open ze dan traag, en een klein stukje, met je gezicht afgewend. Ga pas verder als dat veilig(er) lijkt.

Gooi geen ramen open of stuk om rook weg te krijgen. De extra luchttoevoer zal vuur aanwakkeren. Open ze enkel om langs daar te ontsnappen.

Deuren die je onderweg tegenkomt kan je om dezelfde reden beter dicht laten, of zelfs dichtdoen. Dan verspreiden de vlammen zich minder snel.

Om een trap af te dalen met beperkt zicht kan je beter achterwaarts naar beneden gaan.

Vlucht als het kan steeds naar of via lagergelegen delen. Hitte en rook stijgen. Om die reden kan je beter over de vloer kruipen dan rechtop lopen.

Je kan een liefst natte doek voor je mond en neus houden om minder giftige deeltjes van rook in te ademen.

Je kan een deken nat maken en omslaan als extra bescherming tegen hitte en vuur.

Ga niet op zoek naar kleding, maar als je de kans hebt, vermijdt kunststof, en trek liever een wollen trui aan. Van alle textiel heeft wol de hoogste ontvlammings temperatuur (570 tot 600 graden, tegenover 475 voor kunststoffen). Synthetische stoffen smelten zeer snel, branden hevig, blijven op je huid kleven en geven giftige rook af. Wol schroeit wel, maar dooft ook snel. Het kan wel branden, en vormt dan ook giftig blauwzuur. Het ontbrandt pas na 40 seconden, tegenover 20 tot 30 seconden voor ander textiel.

Nagenoeg niet ontvlambaar zijn polyamide, aramide, polyvinylchloride, PVC en chloorvezel. Moeilijk ontvlambaar zijn polyester en polyamide. Ander textiel is makkelijk ontvlambaar. Maar tijd om etiketjes te lezen is er dan niet.

Ruimvallende kleding brandt sneller en feller dan nauwsluitende kleding.

Luchtig geweven stoffen met een harig oppervlak als flanel, fluweel, pluche en badstof ontvlammen bij contact met vuur zeer snel.

Leder biedt het beste weerstand.

Raak je ingesloten en ben je aangewezen op hulp van buitenaf, probeer dan in een gesloten kamer te blijven waar je van buitenaf door het raam kan gezien worden. Leg doeken rond de deur om rook tegen te houden. Probeer doeken en deur nat te houden.

Als je kleding toch vlamvat, laat je dan op de grond laten vallen en ga heen en weer rollen om de vlammen te verstikken. Of blus met koel water.

Brandwonden altijd eerst spoelen met fris water.

♫ De brandweerman begint te spuiten nadat hij uitgerukt is.